

Informacja Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii dla właścicieli stad trzody chlewnej, dotycząca realizacji Programu zwalczania choroby Aujeszkyego na terenie woj. wielkopolskiego

1. BIEŻĄCA SYTUACJA W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

Program zwalczania choroby Aujeszkyego jest prowadzony na terenie woj. wielkopolskiego od maja 2008r. Obecnie choroba Aujeszkyego jest zwalczana w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2012r w sprawie wprowadzenia programu zwalczania i monitorowania choroby Aujeszkyego u świń (Dz. U. 2012r poz. 1440). Realizacja Programu, doprowadziła do znacznego zmniejszenia ilości ognisk choroby Aujeszkyego na terenie woj. wielkopolskiego z ponad 5300 ognisk w 2008r do 12 ognisk na koniec 2012r. W związku z tym, istnieje realna szansa uznania województwa wielkopolskiego za wolne od wirusa choroby Aujeszkyego w II półroczu 2013 roku. Obecnie, poza nielicznymi wyjątkami, zdecydowana większość stad na terenie woj. wielkopolskiego posiada status wolny lub urzędowo wolny od wirusa choroby Aujeszkyego, nadany decyzją Powiatowego Lekarza Weterynarii. W stadach tych prowadzone są corocznie badania w ramach stałego monitorowania choroby Aujeszkyego, celem podtrzymania tego statusu.

2. STAŁE MONITOROWANIE CHOROBY

Serologiczne badania kontrolne w kierunku choroby Aujeszkyego u świń, zwane „stałym monitorowaniem choroby”, prowadzi się w stadach uznanych za: wolne od wirusa choroby Aujeszkyego; wolne od wirusa choroby Aujeszkyego – szczepione oraz urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkyego. Badania w ramach stałego monitorowania choroby Aujeszkyego prowadzone są raz w roku kalendarzowym. W trakcie prowadzenia stałego monitorowania choroby świni, od których są pobierane próbki krwi do badań, są trwale i indywidualnie znakowane przez urzędowego lekarza weterynarii pobierającego próbki krwi lub posiadacza świń. Wyboru liczby świń do zbadania w stadzie, dokonuje urzędowy lekarz weterynarii, pobierający próbki krwi w oparciu o liczbę sztuk świń w stadzie oraz ilość obiektów budowlanych w gospodarstwie, w których utrzymywane są świni. Zgodnie z nowym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2012r – w stadach o pełnym cyklu produkcyjnym i stadach zarodowych, nie pobiera się obecnie prób krwi od wszystkich loch i knurów w stadzie, lecz od części z nich zgodnie z odpowiednimi wskaźnikami określonymi rozporządzeniem.

3. ZWALCZANIE CHOROBY W STADZIE

Jeśli posiadasz stado zakażone chorobą Aujeszkyego otrzymasz decyzję Powiatowego Lekarza Weterynarii, określającą nakazy i zakazy, do których musisz się ściśle stosować. Jedynie w ten sposób, można efektywnie i szybko zwalczyć chorobę w twoim stadzie.

Przestrzeganie i pilnowanie właściwych terminów szczepień, jest szczególnie istotne dla zwalczania choroby. Jeśli posiadasz stado zakażone, uzgadniaj terminy przyszłych szczepień z lekarzem wykonującym szczepienia. Pamiętaj, że im szybciej pozbędziesz się stada podstawowego i tuczników, które było w momencie stwierdzenia choroby i zgłosisz ten fakt Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii, tym szybciej będziesz miał stado uznane za wolne od wirusa choroby Aujeszkyego. **Pamiętaj, że do krycia własnych loch, nigdy nie używaj knurów pochodzących z innego gospodarstwa (np. sąsiada). Pamiętaj, że jest to najczęstsze źródło przenoszenia choroby Aujeszkyego. Ryzyko używania zwierząt o nieznanym statusie zdrowotnym - do krycia jest zbyt duże, więc nie ryzykuj.**

4. OBRÓT I ŚWIADECTWA ZDROWIA

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w świadectwo zdrowia zaopatruje się przesyłki:

- 1) świń wprowadzanych do stad, punktów kopulacyjnych i punktów skupu oraz na targi, pokazy, wystawy i konkursy;
- 2) świń przeznaczonych do uboju ze stad podejrzanych o zakażenie, zakażonych i zawieszonych;
- 3) prosiąt ze stad zakażonych przemieszczanych do innych stad zakażonych w celu odchowu do wagi ubojowej.

Nie wymaga się świadectw zdrowia dla świń przemieszczanych do rzeźni ze stad o statusach: potencjalnie wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego –szczepionym, potencjalnie wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego, seronegatywnym – szczepionym, seronegatywnym, wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego – szczepionym, wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego, urzędowo wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego oraz z punktów skupu do rzeźni.

Istotnym warunkiem przemieszczeń bez świadectw zdrowia, jest to, iż świnie muszą być przemieszczane bezpośrednio z gospodarstwa pochodzenia do rzeźni lub z punktu skupu do rzeźni. Za bezpośrednie przemieszczanie świń, należy rozumieć załadunek świń na środek transportu w gospodarstwie ich pochodzenia lub w punkcie skupu, a następnie ich wyładowanie na terenie rzeźni.

W Polsce obecnie istnieją już regiony, uznane za wolne od wirusa ch. Aujeszkiego (wykaz regionów znajduje się na stronie www.wetgiw.gov.pl – Zdrowie i ochrona zwierząt- Zwalczanie chorób zakaźnych- Choroba Aujeszkiego- Wykaz regionów wolnych). Do stad, punktów kopulacyjnych i punktów skupu oraz na targi, pokazy, wystawy i konkursy z udziałem zwierząt - zlokalizowane w regionie uznanym za region wolny od wirusa choroby Aujeszkiego, mogą być wprowadzane świnie ze stada o statusie stada wolnego lub urzędowo wolnego od wirusa choroby Aujeszkiego, położonego w regionie prowadzącym program (obecnie Wielkopolska), pod warunkiem, że:

- świnie te przed wprowadzaniem do regionu wolnego zostały poddane przynajmniej 2 badaniom serologicznym w kierunku choroby Aujeszkiego i uzyskano ujemne wyniki badania, przy czym odstęp między badaniami powinien wynosić przynajmniej 30 dni, a drugie badanie powinno być wykonane najpóźniej 15 dni przed transportem (wysyłką); badaniu próbek krwi w ramach realizacji programu podlegają świnie w wieku od 12 tygodnia życia. Badania te wykonuje się na koszt właściciela stada.

Pamiętaj również o tym: **jeśli wprowadzone do stada świnie albo materiał biologiczny nie są zaopatrzone w świadectwo zdrowia, Powiatowy Lekarz Weterynarii, może nadać temu stadu, w drodze decyzji, status stada podejrzanego o zakażenie wirusem choroby Aujeszkiego oraz:**

1) zakazać:

a) przemieszczania świń oraz ich nasienia, zarodków i komórek jajowych ze stada,

b) wystawiania świadectw zdrowia świniom znajdującym się w tym stadzie oraz ich nasieniu, zarodkom lub komórkom jajowym, z wyjątkiem świadectw dla świń przemieszczanych bezpośrednio do rzeźni;

2) nakazać przeprowadzenie badań serologicznych w kierunku choroby Aujeszkiego świń w stadzie.

Za przeprowadzenie badań, pobiera się od posiadacza świń opłaty.

Pamiętaj, nigdy nie wprowadzaj świń do swojego stada bez świadectwa zdrowia lub nie oznakowanych!

5. IDENTYFIKACJA ZWIERZĄT

Przestrzeganie przepisów identyfikacji zwierząt jest bardzo istotne w realizacji programu zwalczania choroby Aujeszkiego. Stado świń musi być zarejestrowane w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz posiadać nadany numer siedziby stada. W gospodarstwie należy skrupulatnie prowadzić na bieżąco Księgę Rejestracji Świń. Należy zgłaszać wszelkie zmiany liczebności stada do ARIMR. Jeśli świnie opuszczają stado (np. jadą do rzeźni), muszą być oznakowane numerem siedziby stada pochodzenia (tam gdzie się urodziły). Oznakowanie musi być czytelne tj. świnie oznakowane kolczykiem lub za pomocą czytelnego tatuażu. By tatuaż był czytelny należy używać przy jego wykonaniu specjalnego tuszu, który przeznaczony jest do kontaktu z żywnością.

6. DODATKOWE INFORMACJE

Jeśli masz jakiegokolwiek wątpliwości, lub czegoś nie rozumiesz, chcesz coś wyjaśnić, spytaj się lekarzy weterynarii pracujących w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii lub lekarzy wyznaczonych do pobierania krwi i szczepień świń – wyjaśnią i wytłumaczą niejasności. Informacje na temat realizacji programu, jak również adresy kontaktowe Powiatowych Inspektoratów Weterynarii woj. wielkopolskiego, są dostępne na stronie internetowej www.wiw.poznan.pl. Program zwalczania choroby Aujeszkiego jest realizowany, aby uzyskać możliwość sprzedaży świń na rynki europejskie, co wpłynie korzystnie na opłacalność produkcji trzody chlewnej w Polsce.

Aby program się powiódł właściciele stad trzody chlewnej muszą pomagać w jego realizacji, poprzez przestrzeganie zasad realizacji Programu.